

Joost Groeneveld

Pardon

Uit mijn jeugd herinner ik mij een lied van Brenda Lee, waarin zij ons meedeelt 'so sorry' te zijn. Het was heerlijk om daarnaar te luisteren. En steeds wanneer iemand nu 'sorry' zegt, raak ik bijna weer zo ontroerd als toen: 'I'm sorry, so sorry, that I was such a fool'. Zelfmedelijden, al meer dan verontschuldiging. Brenda Lee, toen met bijna gebroken stem.

Ik hoor en lees het steeds vaker, maar het sorry van nu is geen echt ouderwets sorry meer. Het huidige 'sorry hoor' betekent eigenlijk dat de spreker van mening is ten onrechte de schuld te krijgen. Sorry is niet het verzoek om te worden verontschuldigd maar het aanbod van onschuld. Gevolgd door: 'Kon ik er soms wat aan doen?'. Een retorische vraag die met 'nee' moet worden beantwoord. Terug bij Brenda Lee: 'You tell me mistakes are part of being young'. Dus wat wil je nog meer? Daar blijft het tegenwoordig nogal eens bij. Zo wordt sorry een stopwoord dat het tegendeel betekent van wat het zegt.

In deze zo genoemde sorry-maatschappij valt het des te meer op wanneer er géén sorry wordt gezegd. Bijvoorbeeld de Paus van de Rooms-Katholieke kerk zegt – waar excuses worden gevraagd – begrip te hebben en spijt, maar hij biedt geen verontschuldiging aan. Burgemeester Cohen zou het zich makkelijker hebben kunnen maken door de IKEA-arrestanten de verontschuldiging aan te bieden waar zij hem bijna om hebben gesmeekt, hij leefde mee en toonde begrip, maar hij zou het de volgende keer niet anders (kunnen) doen. Dus geen sorry.

Daarentegen las ik – zoals zovelen – die maandagkrant van 16 maart jl. waarin bankman Deckers wél sorry zei. Maar waarvoor eigenlijk? Hij had niet meegedaan aan de riskante praktijken bij beleggingen, maar hij was er wel van op de hoogte. En hij had gezwegen; vandaar. Dus geen dader, maar een getuige. Hij voelt zich niet schuldig maar aanvaardt de persoonlijke verantwoordelijkheid voor zijn zwijgen. Dat is mooi, maar toch weer wat anders. Wat houdt dat in? Verantwoordelijkheid heeft in het Engels twee woorden: accountability en responsibility. De eerste heeft met rekenschap te maken. Die heeft Deckers zich dus gegeven. En daar heeft hij ons deelgenoot van gemaakt. Responsibility impliceert een gehoudenheid tot antwoord op bepaalde vragen van

bepaalde zijde op een bepaald moment. Die vragen waren er dus nooit. Zo kon Deckers zwijgen. Hij ontlast zich door nu te spreken. Hij bewijst zichzelf daarmee wellicht een dienst. Maar wat hebben wij daaraan? Brenda Lee zingt verder: 'but that don't right the wrong that's been done'.

De krant van de volgende dag werpt op deze zaak een heel ander licht: 'Deckers doorbreekt omertà van bankiers', en hij geeft 'nieuwe invulling aan verantwoordelijkheid'. Het is een ongewilde heldenstatus. Het bestempelt hem tot een maffioso. En dat was nu juist niet de bedoeling: het waren de excuses van een 'fatsoenlijk bankier'. Nee, geen pleonasme, zoals voorheen werd gedacht, maar een echte tweedeling: die anderen zijn maffiosi, Deckers niet. Een nieuwe invulling van verantwoordelijkheid zie ik er ook niet in. Dit sorry kost niets.

Het stimuleert wél. Sorry is als woord enigszins platgetreden. Daarom zeg ik liever pardon (Franse uitspraak). Dat klinkt wel chique, zo in de diplomatentaal van de vaders. Het is ook niet zozeer een schuldbekentenis als een verzoek om vergeving. Door pardon te zeggen, is de ander geïnstrueerd om je dat pardon daadwerkelijk te geven. Ik heb lang nagedacht waarom ik pardon zou zeggen, maar dat is natuurlijk omdat ik een fatsoenlijk registeraccountant ben. En registeraccountants hebben nog geen sorry gezegd, dus dat is een mooie opportunity.

Ook registeraccountants hebben bij hun goedkeurende verklaringen risico's onbesproken gelaten. Te dure acquisities zijn met hun ondersteuning tot stand gekomen. Die moesten worden geactiveerd en vervolgens na impairment ten laste van de resultatenrekening worden afgeschreven. Ongeveer 10 jaar geleden werd fair value omarmd omdat het de value-gap tussen boekwaarde en beurswaarde kon opvullen: relevance versus reliability. Nee, pardon, omdat het getrouwe beeld daarom vroeg. Dus al die voorafgaande jaarrekeningen gaven achteraf toch niet een echt getrouw, goed 'lijkend' beeld. Pardon dus, ik stond erbij en ik wist het. Maar ik heb toen wél bezwaar gemaakt. Daarom zal dit geen nieuwe invulling van mijn verantwoordelijkheid kunnen zijn. Jammer toch? **An**

Joost Groeneveld, directeur Wingman Business Valuators BV, Breda